

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2017

tijdvak 1

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 58 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

- 1 C
- 2 D
- 3 A
- 4 C

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 2 1 = P 2 = R 3 = Q 4 = S	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
6	maximumscore 1 Zijde 2 is de zonzijde. Uit het antwoord moet blijken dat de vegetatiegordels aan de zonzijde verder / hoger doorlopen dan aan de schaduwzijde van de berg.	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze met een juist argument.</i>	
7	E	
8	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat Las Vegas aan de lijszijde van het gebergte ligt / in de regenschaduw ligt.	
9	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat:	
	• een weerverschijnsel dat hoort bij een hogedrukgebied weinig bewolking is / ontbreken van neerslag is / veel zon is	1
	• waardoor verdroging optreedt / waardoor veel verdamping optreedt (en daardoor kunnen de bosbranden aanhouden) / waardoor branden niet uitgaan door regen	1
10	C	
11	F	
12	maximumscore 2 1 = fossiele brandstoffen 2 = methaan 3 = verlaagt	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
13	B	
14	maximumscore 2 1 = juni tot en met november 2 = zuidoost 3 = aanlandig	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
15	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat tornado's veel moeilijker te voorspellen zijn dan orkanen / dat het vanwege de onvoorspelbaarheid van tornado's lastiger is om een waarschuwingssysteem op te zetten.	

Water

16	C	
17	B	
18	maximumscore 2	
	• Voorbeelden van een juist voordeel zijn:	1
	– Grondwater is (door natuurlijke voorzuivering) schoner dan oppervlaktewater.	
	– De zuivering van grondwater voor drinkwaterproductie is goedkoper dan van oppervlaktewater.	
	• Voorbeelden van een juiste reden zijn:	1
	– In een deel van Nederland is het grondwater brak (en niet of moeilijk te winnen / daardoor is de grondwaterwinning duur).	
	– Winning van grondwater leidt tot verdroging (van de natuur).	
19	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat het waterdoorlatend vermogen van klei veel kleiner is dan van zand.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Juiste maatregelen zijn:

- slootverdieping
- slootverbreding
- meer sloten aanleggen / grachten aanleggen
- bemalen
- draineren

per juist antwoord

1

21 maximumscore 1

Juiste argumenten zijn:

- Door kribverlaging/kribverwijdering wordt de doorstroomsnelheid van water vergroot (en de kans op wateroverlast/overstroming vermindert).
- Door kribverlaging/kribverwijdering neemt het waterbergend vermogen van de rivier toe.

22 A

23 maximumscore 1

Juiste nadelen zijn:

- Er verdampt meer water (dan bij pijpleidingen).
- Water kan vervuild raken (en water in pijpleidingen is afgesloten).
- Een irrigatiekanaal neemt meer ruimte in beslag (dan pijpleidingen).

24 maximumscore 1

Juiste voordelen zijn:

- De kans op overstromingen wordt kleiner / de waterstand kan beter gereguleerd worden.
- In droge perioden is extra (irrigatie)water beschikbaar.

25 maximumscore 1

Juiste voorbeelden zijn:

- grootschalige kap van bomen
- slechte akkerbouwmethoden

26 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat er veel sedimentatie is omdat de stroomsnelheid heel laag is.

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 2 1 = juist 2 = juist 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
28	C	
29	B	
30	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist criterium zijn: – bevolkingsaantal – beschikbaar water per persoon / beschikbaar zijn van andere bronnen – welvaartsniveau	
31	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat (door afnemende watertoevoer naar de Nijldelta) zout zeewater verder landinwaarts kan stromen.	

Bevolking en ruimte

- 32** F
- 33** **maximumscore 2**
- Voorbeelden van een juiste oorzaak voor Zeeland zijn: 1
 - Hier zijn veel mensen in de productieve leeftijd / veel jongeren weggetrokken.
 - Zeeland is een populaire woonbestemming voor mensen die met pensioen gaan.
 - Voorbeelden van een juiste oorzaak voor Flevoland zijn: 1
 - Flevoland trekt nog veel jonge gezinnen aan / er worden relatief veel kinderen geboren.
 - Flevoland is een gunstig woongebied voor mensen die in de grote steden werken.
 - Flevoland is een relatief jonge provincie waar in de jaren 80 veel jonge gezinnen naar toe trokken.

Vraag	Antwoord	Scores
34	maximumscore 2 1 = onjuist 2 = juist 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
35	A	
36	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat Suriname in 1975 onafhankelijk werd / Suriname tot 1975 een Nederlandse kolonie was / Surinamers tot de onafhankelijkheid Nederlands staatsburger waren.	
37	maximumscore 1 Juiste redenen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Duitsland ligt dichterbij voor Polen / is sneller bereikbaar vanuit Polen dan Nederland. – Er vindt meer kettingmigratie plaats naar Duitsland vanuit Polen omdat er al meer Polen in Duitsland wonen. – Polen hebben een positiever beeld van de mogelijkheden om in Duitsland een bestaan op te bouwen. 	
38	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste afstotingsfactoren zijn: <ul style="list-style-type: none"> – werkloosheid – economische achterstand – verpaupering – verouderde industrie 	
	per juist antwoord	1
39	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
40	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • de eenkindpolitiek • Er zullen dan meer arbeiders komen / er zullen meer consumenten bijkomen (economische groei) / de effecten van de vergrijzing worden tegengegaan 	1 1
41	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Er is meer welvaart in het oosten • Er zijn meer voorzieningen / er zijn betere opleidingsmogelijkheden / er is meer werk 	1 1
42	maximumscore 1	
	<p>bevolkingsdiagram 1</p> <p>Voorbeelden van een juist argument zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bij bevolkingsdiagram 1 zijn er in verhouding meer mensen in de werkende leeftijdsgroepen / in de leeftijd van twintig tot zestig. – Bij bevolkingsdiagram 1 zijn er in verhouding minder kinderen. <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze met een juist argument.</i></p>	
43	maximumscore 1	
	<p>Voorbeelden van een juiste reden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Veel hutongs liggen in het stadscentrum / de locatie is erg in trek bij bedrijven en voor wonen (flats). – De grondprijzen zijn hier hoog / de bebouwingsdichtheid in hutongs is laag. – Men kan de ruimte gebruiken om wegen te bouwen/te verbreden / om de verkeerscongestie te verminderen. – Veel hutongs zijn verouderd / verpauperd. – Hutongs passen niet bij het imago van het moderne China. <p>per juist antwoord</p>	1
44	maximumscore 1	
	<p>Voorbeelden van een juiste reden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hun ligging aan zee heeft deze steden belangrijk gemaakt in de internationale handel. – De ligging aan zee heeft veel buitenlandse investeerders/buitenlandse bedrijven aangetrokken. 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

45 maximumscore 1

verjonging

Uit het argument moet blijken dat vooral jonge mensen (voor werk) naar deze steden migreren (waardoor in de stad verjonging optreedt).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een juiste keuze met een juist argument.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 30 mei.

Ook na 30 mei kunt u nog tot 14 juni gegevens voor Cito accorderen. Alle gegevens die vóór 14 juni zijn geaccordeerd, worden meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in de webbased versie van Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

bron 1	eigen archief; Cito/CvTE
bron 2	vrij naar: www.buienradar.nl
bron 3	vrij naar: www.ad.nl , Heleen Boex; 13-10-2015
bron 4	vrij naar: http://bikesandbidons.files.wordpress.com
bron 5	vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 6	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 7	eigen archief; Cito/CvTE
bron 8	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 9	foto 1: http://birdlesscuddesdon.blogspot.nl ; foto 2: https://nl.pinterest.com ; foto 3: www.desdeasturias.com ; foto 4: www.col-d-extreme.nl
bron 10	eigen archief; Cito/CvTE
bron 11	vrij naar: www.faz.net
bron 12	vrij naar www.nu.nl ; 02-08-2015
bron 13	vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 14	eigen archief; Cito/CvTE
bron 15	vrij naar: www.nrc.nl ; 18-07-2012
bron 16	eigen archief; Cito/CvTE
bron 17	vrij naar: https://nl.wikipedia.org
bron 18	vrij naar: http://maps.redcross.org
bron 19	eigen archief; Cito/CvTE
bron 20	vrij naar: http://slideplayer.nl/slide/2007942/
bron 21	vrij naar: Vewin
bron 22	vrij naar: www.pzc.nl
bron 23	vrij naar: http://members.casema.nl/roelandvw/images/zoetwaterzak.png
bron 24	www.ipsnews.be
bron 25	http://geografica.net.ua
bron 26	eigen archief; Cito/CvTE
bron 27	vrij naar: Maplecroft
bron 28	vrij naar: http://player.slideplayer.nl/10/2788662/data/images/img13.png
bron 29	vrij naar: https://nl.wikipedia.org/wiki/Aswandam
bron 30	vrij naar: www.cbs.nl
bron 31 en 32	eigen archief; Cito/CvTE
bron 33	vrij naar: www.cbs.nl
bron 34	vrij naar: https://populationpyramid.net/nl/volksrepubliek-china
bron 35	vrij naar: http://nos.nl/artikel/2068213-china-verwacht-drie-miljoen-extra-baby-s-per-jaar.html ; 10-11-2015
bron 36	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 37	vrij naar: www.skyscrapercity.com
bron 38	www.satellitemagazine.ca/wp-content/uploads/2011/12/8.-Shanghai_Moganshanlu_AshleyRawlings_72dpi.jpg